

EL BORINOT

Setmanari il·lustrat
20 cms.

ANY IV. N.º 150

7 OCTUBRE 1926

«Dolors» Nonell

UAB

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

2. - EL BORINOT.

EL VI DE LA MORT

Ambdós s'estimaven entranyablement, i eren en aquell dia del tot felços, perquè havia sigut el de ses nocces. Ell, era alt, moreno, de cara somrienta i amable; i ella, rossa, d'ull viu, joganera i tendre. Eren dues jovenívols ànimes al plaer nascudes, i cap pena ni dolor havia encara entristit la seva vida.

Era cap al tard: el sol des de ran de les muntanyes omplia de polsim d'or i grana tota la terra; els perfums de les plantes i flors, pujaven suauement cap amunt, en aquella hora baixa en que el sol no les captiva i mata; i els ocellets del cel, esclataven d'allò millor, per tot arreu, els seus cants de joia.

La terra es mostrava bella i enamorada.

Ells dos eixiren de casa seva i s'endinzaren per un caminal d'alta arbreda. Erem a l'agost que la sombra convidava, i un regueró frescal d'aigua, que pel costat corria, feia més delitosa l'anada.

—Que bonic, que bonic tot és! digué ell, i quanta ditxa és avui la nostra!

I ella, somrient-li.—Tot és amor—li va respondre—tot viu per a nosaltres.

I agafant-se de les mans, tots dos es llençaren a córrer, contents com uns nois, taralejant un aire festiu, que donaven goig de veure.

Al cap d'avall del camí s'alçaven uns xiprers del fossar d'una veïna vila. Foscos i espessos pujaven ses testas cap a dalt, que des de lluny ja imposaven. Eren com la dolor, que sempre va en aquest món, al costat de la ditxa. Ell va ovirar-los, i,—Anem-hi, digué, m'agrada veure-ho tot, i avui és el millor dia per a fer-ho, doncs que no hi ha perill d'entristir-se.

I hi arribaren.

Al costat de la porta se n'obria una

altra de petita, que era la del fosser. Una ampla estrada, una cambra i la cuina, i darrera una eixida amb una grossa i ufanosa parra, heus aquí la seva estada.

Els dos hi entraren, i el fosser, amb aquella cara de plaer que sempre li era pròpia, eixí a donar-los la benvinguda. I quan va saber que eren nuvis, i rics, i que eren al gosar de la vida, amb gaubança els va rebre i els va convidar a refrescar dintre sa eixida.

La parra la cobria tota, i els espessos i verds pàmpols hi donaven una suau claror i fresca que captivava l'ànima i feia desig d'estar-hi.

Al mig hi havia una taula; el fosser treié una ampolla d'un vi negrós a l'ensem que transparent i omplí els vasos. Ni un fil d'or era més bonic que aquell vi quan rajava.

—Es de la meva parra, digué el fosser. Fa pocs anys que vaig plantar-la, i em treballa tant, que la fresca no envejo a ningú, ni vi més ric i gustós crec que enlloc pugui fer-se. Es vi que rejoveneix l'ànima, i l'alegra i encisa, i més que tot, mata els dolors passats i aviva els somnis del pervindre.

Ella al veure aquell home amb son posat franc, campetxano i alegre, enraonador fer les alabances de son vi, no feia més que riure i ell es complavia amb les rialles d'ella. De prompte el fosser s'aixecà i alçant el vas en l'aire,—¡senyors, digué, a vostres nuviances, a vostra eterna joia!

Ells dos s'alçaren també, i un alegre trinc ressonà per sota la parra.

Al primer glop ella deixà el vas a la taula; tan fou empassar-se'l com apareixer-se-li al fons del vas com imatge aterradora, sa pròpia fesomia en mort convertida. Ell se'l begué d'un cop, més al deixar el vas, ses faccions eren espaordides i quedà mut i fred, com si tingués alguna cosa.

En aquell moment, una voladeta de pardals, passà corrents, per sobre l'em-

parrat, cap al cim d'un dels xiprers. En arribar-hi, els que ja hi eren s'alçaren cap amunt; i barrejant-se, tots plegats se deixaren anar després, envers la brancada. Costà una mica de encabir-s'hi, més a la fi tot ho feren, i començà en aquell punt una forta i fressosa xarrameca que tot ho omplia.

—Van a joc, digué el fosser, i quin soroll que hi mouen; no hi ha casa, com la meua per a tothom estar-hi a pler.

—Mira, digué ella, dirigint-se a son espòs, que n'estan de contents i alegres! tots es mouen i es belluguen, i no sembla sinó que la naturalesa s'afanyi en fer-los grata sa existència. També ho farà amb nosaltres.

I ell respongué:

—Es cert.

I dirigint-se al fosser,—som aquí, li va dir, per a veure el fossar i encara no ens l'haveu ensenyat. Entrem-hi.

El fosser va agafar un munyoc de claus i obrint una porteta d'un recó de l'eixida els hi va introduir.

Les ombres s'estenien ja per tota la terra; allà al defora, alguna que altra veu humana deixava de tant en tant sentir son ressò, perdent-se per l'infinit espai; i de totes les cases en espiral anava aixecant-se cap amunt una fumareda com senyal i guia de que anessin a buscar sota d'ella, els de cada una, la pau i ditxa de la família, el repòs de sa cansada vida.

Ambdós entraren; un caminal de xiprers els hi obria pas fins al fons; pels costats, les tombes en les que s'hi coneixia l'amorosa mà del piadós record, i al peu mateix de l'eixida la fossa comú, on jeian ignots i desconeguts els més crudels i sagnants dolors d'aquesta terra.

A ambdós va semblar que els xiprers es movien, i tant més quan hi entraren, el moviment era més fort i fins semblava com si ballessin.

De prompte s'aturaren: els dos xiprers del cap d'avall s'havien juntat

tant que anaven de costat, i tocant-se l'un amb l'altre corrien festius i alegres, i l'un mostrava una cara somrienta i amable, i l'altre un ull viu en sa cara rossa, joganera i tendre: eren els seus dos retrats; i corrien i saltaven en mig dels altres xipres i de totes les flors de les tombes i de tot el que els rodejava.

—¿Què és això?—digué ella.

I les tombes s'obriren i des del fons de la terra s'alçà un gemec paorós, trist i profund; i tot responia a saveu. I no obstant en mig d'ell com si res sentissen, els dos xiprers seguien la dansa i corrien i saltaven, sense mai parar-ne, sempre joiosos i alegres.

Ella espaiada, s'agafà del braç de son estimat i ell, al sentir-ho, tornat en si, va embestir cap als xiprers, com si allò no pogués ser més que un pesat somni.

El fosser era allí al darrera, com si no veiés res, regant algunes de les flors de les tombes. De tant en tant deixava escapar dels seus llavis un cant pesat i monòton, que amb prou feines se sentia, si no fos per a infondre a tot aquell conjunt més fredat i tristesa.

En avançar ells dos, es toparen amb una tomba; en ella hi vegeren als seus pares; als seus pares a qui havien cregut sempre tan feliços, a qui sempre havien vist rics, alegres i festosos, disfrutant de tots els plaers d'aquesta terra, i no obstant, jeien allí amb cara entristida, aclaparats per la dolor, amb un cor que havia anat esqueixant-se amb els continus pesars d'aquesta vida.

I més enllà vegeren altres tombes i en totes regnava la dolor i pena; ni un cor hi havia que no fós trossejat i malmès per amples ferides.

Els xiprers seguien son cant festiu i alegre, i quan ells dos embadalits amb el que veien, se'ls sentiren a sobre, i alçaren el cap per a mirar-los, de joves els trobaren convertits en ar-

4. - EL BORINOT.

bres vells; i obrint-se per la soca, ell hi veié, en el seu, una cadena de pèrdues, traicions i malvestats que fortament el lligaven, l'enveja, el rencor i l'odi; i ella, en el que la representava, una nit perenne d'abnegació i dolor, d'angoixa; la mort dels que devien ser els seus fills, i per tot el desesper i la misèria.

No pogueren resistir més, i instintivament recularen. Feren un crit al fossar, mes aquest ni sols va sentir-los; el cant festiu i alegre dels xi-prers sens dubte que va destorbar-ho.

I reculant, reculant no s'adonaren de què la fossa comú era oberta, i ambdós hi caigueren.

A l'estrèpit hi va córrer el fossar, mes ja no hi va ésser a temps: tots dos jeien allí dins per a no alçar-se més. Ella s'havia tret una creu de brillants que tenia penjada al coll, i la tenia a la mà, som si volgués amparar-s'hi, i ell, encara semblava que se la mirés a n'ella, amb tot l'amor de la seva ànima.

El fossar se'ls va contemplar una estona, semblà com si hi volgués baixar, més fent un gest despreciatiu, agafà un grapat de terra i el tirà allà dintre.

—Aquests, digué, el mateix que tots els altres, han vingut a fer nit a casa seva. Ja despertaran. Que Déu els tingui.—I fent una sarcàstica rialla, agafà el munyoc de claus, obrí la porta de l'eixida i es ficà a casa seva a esperar el següent dia.

Ell era alt, moreno, de cara somrienta i amable; ella era rossa, d'ull viu, joganera i tendre: tots dos rics i formosos... ¡Eren dugues jovenívoles ànimes al plaer nascudes!

FRANCESC MASPONS I LABRÓS

En l'avinontesa del vinticinquè aniversari de la mort d'aquest patrici, ens complavem a publicar-ne el present escrit.

A Frederic Mistral (*)

M'han dit que enguany, al caure de l'istiu.
Felibre-rei, en ton llorer altiu
parà lo vol una coloma blanca:
trobi l'ocell del cel regalat niu
en la gloriosa branca!

I el trobarà! Puix és ton noble cor
font viva i cutia d'eternal amor,
que surt a doll en tes cançons divines,
com el riu desparrama son tresor
en corrents cristallines.

Ton ànima i tos versos inspirats
per los horts, los gorets i los sembrats
seguiren folls a la innocent Mirella,
i en els tossals i cingles empinats
a la fada Esterella.

Falaguera visió, que el pensament
infanta el foc de son desig brulent
quan de la realitat trenca los llaços!
I eixa visió la tens avui present,
obrint-te els amants braços!

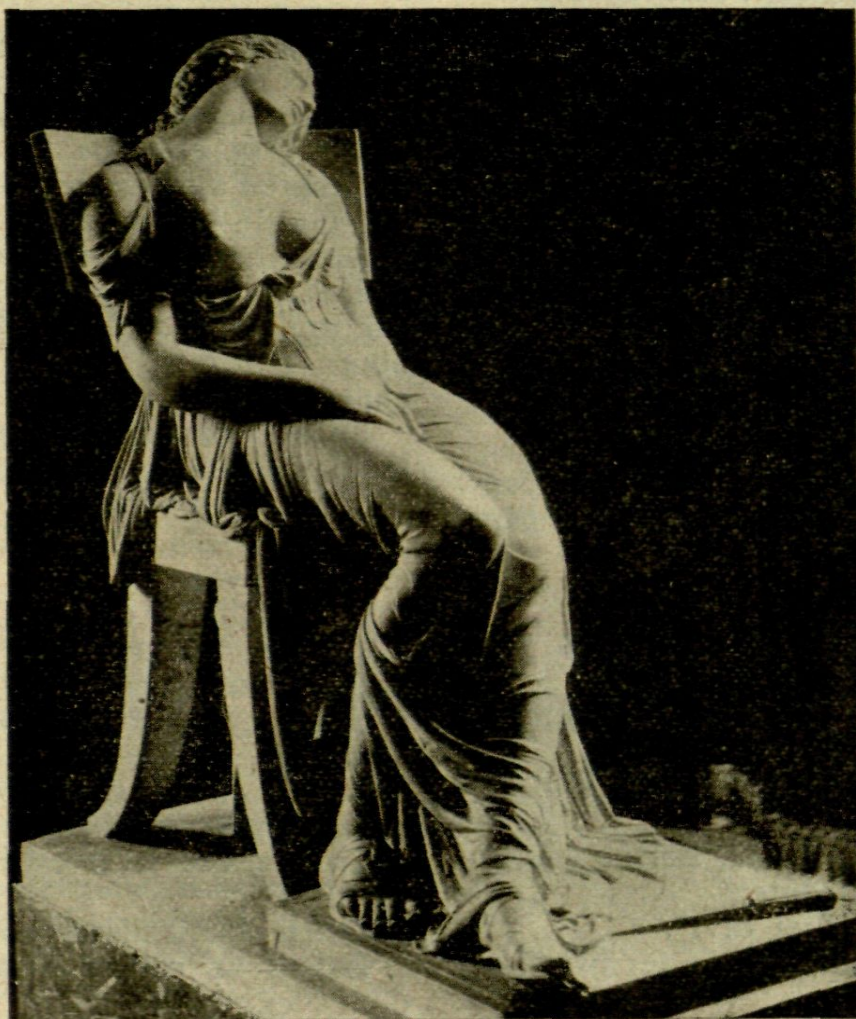
Triomfa, nou Calendau! L'himne nupcial
en ta llaor ressona sens igual,
i alcatifin les Muses amoroses
el camí de ta cambra marital
de desfullades roses.

La porta, que has cercat, del Paradís
s'obrí als teus passos, trobador feliç;
i totes les somiades meravelles
a tos ulls apareixen d'improvís,
més que en tos somnis belles.

De quanta poesia tu has creat,
cull en est dolç moment el fruit daurat,
i discret goja quant el cor desitja,
que al dintell d'eixe cel està sentat
l'àngel mut de la ditja.

TEODOR LLORENTE

(*) Poesia adreçada a l'alt vates, en ses noces, ara fa 50 anys.

Mostra dels gravats del llibre «L'Escultura Catalana Moderna», per Feliu Elias (vol. II de l'«Enciclopèdia Catalunya»).

6. - EL BORINOT.

VOLVES

El Consell de Ministres d'Itàlia ha aprovat ja la reimplantació de la pena de mort.

Ara serà presentat el projecte al Parlament i, és clar, serà aprovat.

Mentrestant, ja n'hi ha que demanen que la pena de mort sigui aplicada per delictes comesos abans de la seva implantació. No sols hi ha hienes al bosc.

I quinze individus ja han sol·licitat d'ésser butxins.

Misèria; el que fa fer la gana, pobres!

* * *

Sembla que el monestir de Poblet és arrossegat per una sort fatal.

En donarem la culpa als altres.

I potser la tenim nosaltres, en fons.

Perquè en aquest país, tants caps, tants barrets, sabeu?

* * *

Dissabte, dia 2, nit, pluja, fred, vent, etcètera.

Estrena a Novetats, obriment de temporada de teatre.

Inauguració del teatre català al Novetats.

Guimerà als núvols, Borràs emocionat, Lluís Via content.

Obra: "Per dret diví".

Que és el lema ara de fer barrabasades.

* * *

En un cine s'ha projectat una pel·lícula que es diu "La Venus Americana".

Ens fa l'efecte de trobar-nos davant d'un objecte de fabricació per sèries, estil Ford.

Doneu-nos les Venus europees, les veritables, eixides de la mar llatina, nues, vertaderes, lluent de carn de naturalesa.

No ens agrada una dona que faci fortor de petroli.

* * *

A un teatre del Paral·lel s'ha estrenat "La dona verge".

Diu que ha estat molt celebrat.

Després encara diran del Paral·lel!

* * *

En el calor de l'èxit de l'estrena, el seu autor Fontdevila (compte amb la terminació en "vila"; no confondre amb Capdevila: Lluís, Miquel, Josep Maria, Carles; ni amb Soldevila: Carles, Ferran, etc.) s'engegà a parlar i féu el gran elogi del Paral·lel.

Després diu que hi afegí el blasme del Pla de la Boqueria.

Això ja no ens està tan bé.

Ens fa un xic l'efecte de miting.

I mitings, no! Ja fa tres anys que no en sentim, i per ara ni ganes, ni ganes.

Encara n'anem enfitats, de "bravates"!

* * *

Plat del dia. Bolets?

No, senyors.

Pantorrilles i cames.

Ja ens les trobem... als anuncis dels diaris.

N'hi ha un, sobretot, de pàgina sencera, que sovint ens en dóna tot un mostrari, en no sabem quantes posicions i punts de vista.

Trobem que ja és explotar massa el truc.

Dones, quan direu prou?

Doneu un míc a aquests aprofitadors i explotadors.

* * *

Molt interessant.

Ens asseguren persones, que ens mereixen tot el crèdit, que n'hi ha un altre (després dels senyors Pellicena i Vallés i Pujals) que ha llegit tota la humorada del senyor Pujols, coneguda per "Història de l'hegemonia catalana, etc., etc.": aquest altre és En Givanel, el conegut cervantista.

Diuen que aquest senyor ha dit que per ara pot estar tranquil Cervantes.

Una vegada més, hem vist retratat Xenius a la revista madrilenya "El Mundo Gráfico", molt coneguda en bars i barberies.

Ens fa malícia aquest Xenius perquè sempre tan transcendental i tocat i posat.

Ni entre mig de cupletistes és capaç de no "semblar" filòsof.

Es veu que no en tingué prou encara de fer beure a galet tants d'aquí que se l'empassaven com bresques.

PETIT & PATAUD

GEMMA IRISADA.... (*)

Gemma irisada amb resplendors d'aurora, fresca de rou, Itàlia, paradís.

La passió del Creador s'arbora de l'esplendor total del teu encís.

Platges daurades, on la llum es banya; i terres altes, de la llum rebel.

Oliveres als flancs de la muntanya i viles en triangle amb punta al cel.

Planes tendrals de l'aigua i de la fruita; vinyes ensortijades, camps de blat.

Mercè fluïda; ardor de terra cuita: geometria d'ordre ben regat.

Ciutats que estan a la més alta estrada, mestresses del senyorial silló;

elles aguanten perquè en son l'alçada, la majestat del temps, dalt del turó.

Murs obstinats, rebeques torres, fermes de cara al gran ventejament reial, no s'abatran ni a les asprors més ermes de la superba aresta del fondal.

Serenitat amarga del paisatge, fertilitat esquerpa: roca i verd.

Dóna la llum als espadats coratge, i al salt del cel sembla l'abisme obert.

Itàlia blana, l'oci ombrós reposes en viles amb arcades d'arc sortor colorejat de llums i d'ombres: roses, púrpures, ocre, violetes, or.

JOSEP M. LÓPEZ-PICÓ

(*) Fragment del seu llibre de recent publicació: "Jubileu".

Llibres & lletres

—Ha sortit "Quatre titelles i un ninot" de Joan Santamaria; novella.

—Ha sortit "Jubileu", poema de Josep M. López-Picó.

—Ha sortit el llibre de versos "Eglogues i altres poemes", de Mossèn Joan M. Feixas, Pvre., homenatge pòstum dels seus amics i admiradors; amb un pròleg de Joaquim Ruyra.

—S'ha inaugurat la temporada de teatre català al Novetats, amb l'obra "Per dret diví", d'Angel Guimerà (acabada per Lluís Via).

—Ha començat a publicar-se "La Crònica del Rei En Jaume I, el Conqueridor", text adaptat al català modern, per Manuel de Montoliu. L'obra es publica en fascicles de 16 pàgines. El primer fascicle aparegut duu un bell gravat. El publiquen les "Edicions Enxaneta".

—Ha sortit un altre volum de la Fundació Bernat Metge: "Història d'Alexandre el Gran" (vol. II) de A. Curci Rufus, traducció de Manuel de Montoliu.

—Ha sortit un altre volum (el III) de la Biblioteca "El ram d'Olivera": "Breviari Crític", de Manuel de Montoliu.

—Ha sortit el "Decameró" (vol. I) de Boccacció, de la Biblioteca "Els Nostres Clàssics".

Conversa espiritual de Sant
Francesc amb els seus frares.

Sant Francesc beneeix els seus
frares davant la Porciúncula.

Mostra dels gravats del llibre «L'Escultura Catalana Moderna», per Feliu Elias.
(Vol. II de l'«Enciclopèdia de Catalunya»).

10. - EL BORINOT.

La descoberta de la Mediterrània o la nova revista que s'anuncia

Llegim en el *Día Gráfico*, a la secció d'"Ecos", del diumenge, dia 3 d'octubre, ço que segueix:

"Nada más distinto a don Emilio Junoy que don J. María Junoy. El Junoy primogénito es bajo, denso, humilde, galante y de pluma y verbo fáciles. El Junoy segundón es alto, magro, vanidoso, casto y premioso en el hablar y en la escritura. Para mayor diferencia, don Emilio Junoy ha conservado, a través de sus avatares políticos una consistencia heterodoxa, mientras que don J. M. Junoy, incluso en sus iniciales—J. M. J.—llevaba la predestinación de su presente catolicismo. Pero nada más parecido a don Emilio Junoy que don José María Junoy, hermanos siameses de la inquietud. Lo que el uno ha perpetrado en política, el otro, el menor, lo ha realizado en estética. Ayer romántico; hoy clásico. Ayer, en las avanzadas; hoy en el centro. Ayer paganiante; hoy católico.

Esta inquietud nos trajo ayer a José María Junoy con una cartera bajo el brazo, henchida de libros, de cuartillas.

—Vengo a anunciarles una nueva Revista. Nada de política, ni de religión.

—Como en los casinos.

—Pero llena de arte y de letras. Cuento con Riba Bracons, con Ferrán Mayoral, con Feliu Elías, con Carlos Soldevila, con un muchacho nuevo, Montaña, que tendrá la rúbrica de las letras francesas, reservando la de las inglesas a José Carner.

—Todo el Estado Mayor de la literatura catalana.

—Una conferencia en el Ateneo precederá la aparición de la Revista.

—¿Qué será bautizada — porque

J. Junoy la bautizará—con el nombre...?

—No tiene nombre todavía.

—Bien, ¿y como orientación?

—Ninguna, determinada. Ni romántica, ni clásica.

José M. Junoy hojea el libro póstumo de Guillermo Apollinaire, que está en nuestra mesa: "Anecdóticos". Lee las primeras líneas:

—Esta será nuestra orientación y éste podría ser nuestro lema: "Yo amo a los hombres, no por lo que les une, sino por lo que les divide, y de los corazones quiero, sobre todo, conocer lo que les roe".

Sospechamos que en la Revista de J. M. Junoy se rendirá culto a la tradición y a las reglas, pero sin caer en supersticiones. También lo ultramoderno tendrá su capilla. En arte se puede alzar la bandera roja sin desacatar los dogmas sociales ni religiosos. Así, Max Jacob, así Papini, así Chesterton, así Cocteau.

M. A."

Bé, això està molt bé, ja no havia d'ésser fet d'un "ecoista", que diu que són gent que ho fa com ningú. Però, palla, molta palla, i massa trucs: tot allò de la castedat i de la galania i de la humilitat i la pedanteria barrejat amb la salseta de catòlic... Ja comença a marejar aquesta combina.

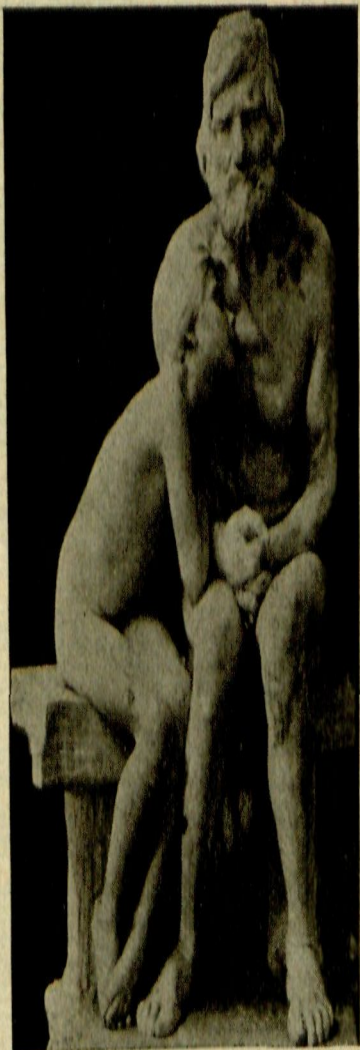
Per això, no calia pas deixar morir "La Revista" d'En López-Picó. Ara, a veure quants números sortiran d'aquesta nova revista.

I, per acabar, desitgem a Josep M.ª Junoy molt d'encert, molt d'èxit i prosperitat.

OBSERVER-SPECTATOR.

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

Mostra dels gravats del llibre «L'Escultura Catalana Moderna», per Feliu Elias.
(Vol. II de l'Enciclopèdia de Catalunya).

Per exemple

Alguns subscriptors ens han demanat que els fem conèixer alguna cosa d'aquest darrer llibre del senyor Pujols, que es diu "Història de l'Hegegemonia Catalana en la Política Espanyola", que en Joan Mates, de "La Veu de Sabadell" sosté que de la mateixa manera podria titular-se "Història dels fracassos soferts pels polítics catalans en els afers de la vida pública d'Espanya".

Per tal de complaure els amics, i com sigui que no tenim l'esmentada obra, ens hem adreçat al senyor Pellicena, que ens consta que l'ha llegit tot, i li hem demanat que ens fes treure còpia d'algun fragment. Heus ací els que no ens ha enviat l'esmentat senyor:

"Escrites aquestes paraules profètiques, fundades en la nostra història, passarem a dir que, per petita que sembli o pugui semblar la missió hegegemonica particular de la nostra terra damunt de la Península ibèrica, al costat de la grandesa i la sublimitat de la nostra hegegemonia universal, entrarem a estudiar les arrels de l'hegegemonia catalana en la política espanyola començant per estudiar l'hegegemonia que Castella var exercir damunt nostre als segles xv i xvi, mentre Catalunya, pansint-se com una flor després de la florida, havia caigut de tal manera de la seva puixança medieval històrica, que s'havia quedat adormida com un soc al peu de l'arbre imperial castellà, estés per tot l'univers, al bell mig de les resplendors de la glòria i de l'esclat del compliment de la seva missió, el sentit de la qual tindrem l'honor de resumir en el capítol següent, perquè la nostra terra, malgrat els esforços i les reaccions vitals que va fer per tal d'alçar-se de la postra-

ció, que va ser tan profunda i tan llarga com alta i duradora havia estat la florida, van ser esforços endebades, perquè dormint mentre tot Europa, amb el Renaixement, empalmava la civilització moderna amb l'antiga, la terra catalana reposava dels seus treballs de l'edat mitjana i dels núvols de la glòria havia anat a parar a les potes dels cavalls del carro de la decadència, perquè tal com la nostra terra havia arribat a la fundació de l'imperi d'Orient, que va dictar lleis a Atenes, que va ser regida per les lleis de la Constitució de la capital de Catalunya, ara, a l'època que estudiem, havia rodolat per terra com la mateixa Grècia, que, havent estat, en els temps antics, la Reina universal de la Bellesa artística, creadora de les lleis fonamentals de l'estètica clàssica, que va saber infiltrar a tots els ordres de la vida, des de la religió i la filosofia a l'organització de l'estat i de la societat, havia arribat a caure a les mans dels catalans de l'edat mitjana, que ja és tot el que es pot dir, perquè els que hi van anar van ser una colla d'aventurers sense pietat ni entranyes, que, malgrat els actes sublims i admirables que van fer en aquelles terres, van superar els crims que la traïció i l'odi dels grecs d'aquells dies van cometre contra dels nostres soldats mercenaris que per damunt de la bandera catalana col·locada al Temple més gran d'Atenes, hi van hissar la venjança catalana, que encara es conserva com una amenaça en la tradició oral d'aquell país, que quan va caure a les nostres mans ja havia caigut a les dels Romans i als peus d'altres imperis i d'altres pobles, cruels i salvatges, que l'havien malmesa sense comprendre la seva grandesa antiga, com la van comprendre els romans quan Roma va ser la Reina del món, portant el dret clàssic a la mà, perquè si Grècia va arborar el ram artístic, Roma va arborar el ram jurídic".

Ara, podeu respirar. Vegeu-ne un altre, que és una meravella d'estil, al qual ni el fill de la portera pot aspirar. Diu:

"I sense res més de particular que, amb moltes expressions de part nostra als de Tarragona, Lleida i Girona, i als del Rosselló, València i Mallorca, que tenim moltes ganes de veure'ls, aprofitem aquesta ocasió tan assenyalada, que no passa cada dia, per a ofrenar, amb la reverència deguda, el testimoni constant de la nostra consideració més distingida als nostres senyors amics i singulars companys de *La Veu de Catalunya*, des del director als redactors, repetint el nostre agraïment i dient-los que no han de fer més que manar en tot el que els convingui, perquè ja ho saben".

Ara la següent familiar conversa de comares:

"La casualitat que dintre de la nostra família hi hagi hagut el fundador del catalanisme hegemònic i el que ha tingut l'honor immens d'historiar-lo, marcant les lleis que el presideixen, a part dels treballs que més endavant farà perquè aquesta hegemonia sigui efectivament espanyola i mundial, fa que puguem dir amb orgull que l'hegemonia catalana està en certa manera vinculada a la nostra família i que la portem a la sang, perquè, com si els dos casos esmentats del bisbe i de l'autor d'aquesta obra no fossin prou encara, podem esmentar el cas del nostre cosí de quart grau En Vidal Salvó, poeta, orador, polític i advocat, qui malgrat no portar el cognom de Morgades descendeix directament d'aquesta família per part de mare, i va corroborar la tradició familiar quan no es va voler separar de la Lliga Regionalista quan els elements joves d'aquella entitat política van fer l'escisió antihegemònica que després va servir per tal de fundar el partit

d'Acció Catalana, del qual parlarem en el capítol d'aquesta obra dedicat al separatisme català.

Naturalment que fora del bisbe, d'En Vidal Salvó i del que subscriu, no hi ha hagut cap més parent nostre que senti aquesta vocació irresistible que hem sentit nosaltres tres: però, modèstia a part, hem de dir que amb els nostres parents, oncles i cosins, que tots són molt intelligents i estimen molt a la nostra terra, estem segurs que si un dia, imitant l'exemple de Mahoma, que quan va voler convertir el seu poble que després havia d'exercir una hegemonia tan gran que va arribar fins a Catalunya, essent precisament, com saben els nostres lectors, perquè es vegi el que són les coses i les casualitats i com les hegemonies es combinen en la història, un dels moviments que va provocar més directament la reconstitució de la personalitat catalana medieval, va convidar els seus parents a un dinar i, en havent dinat, els va exposar els seus plans universals, i li van dir que era boig, a nosaltres no ens passaria, sinó que, malgrat alguna desconfiança molt justificada pels nostres mèrits, que són tan escassos, els tindríem tots al costat disposats a tot i podríem conquistar el món en llur agradable companyia, i, com aquell qui diu, podríem conquistar el món sense moure'ns de casa, perquè qui diu de casa diu de la família.

Però tot i suposant que els nostres parents ens diguessin el mateix que els parents van dir a Mahoma, quan el van tractar de boig, estem segurs que tal com a aquest profeta no li va faltar un Ali que, diferenciant-se dels altres parents, es va alçar dient que ell tenia fe cega en Mahoma i el seguiria a ulls clucs per tot arreu i sempre, com efectivament el va seguir, a nosaltres tampoc ens faltaria l'Ali de la família Morgades, perquè estem segurs, com si ho veiéssim, que el nostre parent

14. - EL BORINOT.

Vidal Salvó s'alçaria no sols per tal de posar-se al nostre costat decidit a tot, per tal d'assolir el triomf de l'hegemonia de Catalunya a tota la terra, sinó per tal de prosseguir la seva gloriosa actuació política tan ben començada, perquè avui ja és un dels oradors més coneguts, més joves i més admirats del catalanisme hegemònic”.

Resten servits els nostres amics. Com comprendran, nosaltres no hem de fer-hi cap comentari. Dir que el senyor Pujols va merèixer un atent Besalamà del general Primo de Rivera, al qual feu present d'un exemplar de l'obra amb una sentida dedicatòria, ja és dir com el senyor Pujols ha triomfat en tota la línia.

CLAROR DE LLUNA (*)

Nit estival. En aquesta hora, 12 ci
roman, soliu, el meu balcó.
Endormiscat, tinc al devora
un parpelleig de resplendó.
Claror de lluna engrescadora,
oh quina dolça temptació!
Em fa sortir al bell defora
i se'm desclou una visió.
Al lluny, la vila s'endormisca,
i una boirina allargassada,
poquet a poc, se l'engoleix.
Una carreta encara llisca
pel camí ral. I una bravada
de nit d'estiu m'aguanta el bleix

JOAN M.ª FEIXAS

(*) Tret del llibre «Eglogues i altres poesies», edició pòstuma feta pels amics del malaguanyat poeta.

Fa 50 anys que...

(octubre 1876)

s'inaugurava el monument funerari a En Clavé (cementiri vell).

es publicava un extraordinari de l'*Eco de Euterpe*, dedicat a la festa de la inauguració del monument funerari a En Clavé, amb poesies de A. Mestres, Vidal i Valenciano, Tomàs Salvany, Martí i Franch, Angelon, Roca i Roca, Ortiz i Tejada, Riera i Bertran, Coca, Bartrina, Ubach, Briz, Carcassona, Guimerà, Molas, Reventós, Torres i Reyetó i Conrad Roure.

s'ocupava (per primera vegada) de literatura catalana la *Gaceta de Madrid*, amb una crítica sobre un volum de *Tragedias*, de Víctor Balaguer.

es casava En Frederic Mistral.

es publicava a Filadèlfia una obra (dos volums) de Rossend Arús, amb dibuixos de Frederic J. Garriga, titulada *Cartas a la dona*, història de l'Exposició de Filadèlfia i viatge als Estats Units. (El primer llibre català que es publicà a l'Amèrica).

s'estrenava al Teatre Català el drama en tres actes de Serafí Pitarra: *Los Segadors*.

la Comissió de Monuments de la Província de Tarragona acordava d'adreçar-se al Ministre de Foment en demanda d'ajut per a la restauració dels monestirs de Poblet i Santes Creus.

«EL BORINOT»

és el
periòdic literari
de més circulació

AQUEST NUMERO
HA PASSAT PER LA CENSURA

PELS BELLS CARRERS DE MA CIUTAT

PATENTS I MARQUES
A. PASQUAL.—C. de Cent, 304, pral.

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES
F. BONET.—València, 188

Llibres, els millors
EDITORIAL POLÍGLOTA.—Petritxol, 8

Instal·lacions elèctriques, aigua i gas
RAFEL SALA.—Corts Catalanes, 451.

Pelleteria
LE RENARD.—Corts Catalanes, 614.

MATERIAL ESCOLAR I CIENTÍFIC
(SUC. ESTEVA MARATA). R. Univer., 7

Ceràmica i Rajoles
CASIMIR VICENS.—Tallers, 72.

Llaneria i Sederia
CASA PUIG.—Call, 9.

Camiseria.—Boqueria, 36 i 38
RODRIGUEZ & FERRER

EL BORINOT. - 15.

Articles Fotogràfics i Ràdio
PÉREZ I SÀBAT.—Fontanella, 18

Art. Fotogràfics i treb. de Laboratori
E. PICAZO.—Jovellanos, 4.

Articles fotogràfics i ràdio
V. CALDÉS ARÚS.—Salmerón, 140.

Articles Viatge i Pell
LA MUNDIAL.—Salmerón, 153.

ANTIGUITATS D'ART
Carrer del Call, 28, pral.

Cristalleria i Alumini
CASA ACAR.—Ronda S. Antonio, 60.

Taller d'OPTICA, J. PUIGORIOL.
Carrer Muntaner, 56

VULCANITZACIÓ DE NEUMÀTICS
A. Hernández.—Rosselló, 199.

Fàbrica de Làmpares Elèctriques
ALFONSO MAÑES.—Villarroel, 173 bis

GANIVETERIA ROCA
Plaça del Pi, núm. 3

CAMISERIA del "Liceo"
JOAN VALLVÉ.—Sant Pau, 3.

Pianos, harmòniums: venda i afina-
ció.—Planeta, 41—L. CAMPS ARNAU.

Sastreria Econòmica.—P. Padró, 14
Trajos a plassos i al comptat

Acadèmia Tall i Confecció per a
senyoretetes.—Diputació, 222, pral. 1.^a

Sastreria Guilemany, vestits i for-
mes tots preus. P. Sol, 8, t. 1451-G

SALA PARÉS
Establiments MARAGALL
Petritxol, 3 i 5 - BARCELONA

MOBLES FRADERA

Fradera i Ribas, s. en l.

Fabricació pròpia

Vendes a termes.
Condicions especials pel
pagament immediat.

Exposició, Despaitx i Tallers:
Calabria, 94 - Tel. 968-H
BARCELONA

RAMON SUNYER

JOIER

Corts Catalanes, n.º 660
Teléfon 813-S. P. - BARCELONA

**IGNASI FOLCH
I TORRES**

Una dona

Novel·la
contemporània

A TOTES
LES
LLIBRERIES

Preu:
3'50 ptes.

FOTOGRAVATS

TRICROMIAS-AUTOTIPIAS

CALÇATS

**ALFONS
RASPALL**

Es serveix
bé, bo
i a bon preu

Portaferriça, 13
BARCELONA

LLÀTZER DE TORMES

el clàssic de l'humor
demaneu-lo a totes les llibreries **2**
Pessetes

Reirotgeria "El Marino"

EL MILLOR
RELOTGE
SUIS DE PRE-
CASSIÓ. Garan-
tint per 10 anys.
Únic que du-
rant els cinc
primers
s'adoba.

de franc en tota
mena de espat-
llament.

PER ENCARREGS:
JAUME ROCA,
Ordre, 136,
Sant Andreu.
JOSEP TO-
RRUELLA,
Pipollés, 73,
St. Martí.
MERCE-
RIA «Bell Ca-
prici», Carmel,
50, Les Corts.

CENTRAL I TALLER D'ADOBES:
Jaume Fonollosa, Canvis Vells, 8.
Bisuteria fina. - BARCELONA

Si els seus
ulls es
cansen pot
evitar-ho
consultant
l'òptic
profes-
sional

J. Ruíz Urrea
Ronda Sant Antoni, 61
No contengui el numero. - Entrada per l'escala.

FÀBRICA DE LLONGANISSES
la millor de la nostra terra
TELEFONS

A Seu d'Urgell, n.º 124
A Barcelona, n.º 2023
A Sitges, n.º 1383

Demaneu a tot arreu la marca

ELS PIRINEUS
Quingles i Escaler
CASTELLCIUTAT
(Seu d'Urgell)

res/172